

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Bernardini Scardaeonii Patauini Presbyteri de Castitate Libri Septem

Scardeone, Bernardino

Venetiis, 1542

Non abesse ab infoecundis nuptiis suum etiam commodum cap. xxv

urn:nbn:de:hbz:466:1-30433

DE PVDICITIA MATRIMONII

uoluntate quidem coniugum est, alterum uero in solius
 Dei iussu, & potestate consistit. Sicut, n. furtum faciendū
 non est, ut pauperibus dones: ita pari ratione non est co-
 mittendū adulterium, ut accumules prolem. Vnde bea-
 tus Augustinus dicit, q̄ sicut sanctius est mori fame, q̄
 idoloticis uesci: ita sanctius esse defungi sine liberis, q̄ ex
 illicito coitu stirpem quærere, quam dare siquidē, et eri-
 pere liberos, Dei summi sit non uxoris, aut uiri: & prople-
 rea moderate ferendum, atq; cœlesti consilio id totum
 ascribendum: cui maxime nefarium est uelle repugnare.
 Sed & apud Romanos Corbilius quidam sua ætate se-
 nator illustris, eo q̄ propter sterilitatem repudiasset uxore
 habitus est infamis, maximōq; tum publice: tū pri-
 uatim affectus probro: quoniam & apud gētiles conari
 quicquam contra fidem matrimonii tam prolis quam
 uoluptatis causa, turpissimum habebatur. Fides ergo in
 matrimoniis fœcunditati longe præstare debet, ac esse
 prole potior: ita ut non possit salua pietate uxor cōtem-
 ni, propter sterilitate: & spurce, & fœde loco eius haberi
 pellex propter fœcunditatem.

Non abesse ab infœcundis nuptiis suum etiam
 commodum. Cap. XXV.

Habet suum etiam bonum sterilitas matrimoni
 licet spe posteritatis, & liberorum fruge careat:
 ut pote quæ reddat uxorem mitem, morigeram
 atq; ancillantem uiro. Vxor, n. eum quem mutuis filiorū
 pignoribus non deuincit, eum sibi placidis moribus, &
 charitate mutua asserere, atq; uendicare contendit. Con-
 tra uero quæ fœcunda est, gloria prolis elata insolētior
 effici solet, ac sæpe contemptui habere ob id maritum.
 Sed nec illud uideri debet paruum commodum sterili-
 tatis, neq; in postremis habendum: q̄ eiusmodi uiri nun-
 quam pascunt filios alienos pro suis, sicut nec suos: quā

nulli mortalium explorata satis esse possit, aut planè cerò
 ta uxoris continentia, quemadmodum de Psyllis, & Cel
 tis quidam perhibent. Non. n. est nostris Medoacis, aur
 Pado, siue Athesi, uel Mintio, aut ullis usquam fluminis
 bus reliquis, quod olim dicitur fuisse Rheno ingenium:
 quem ferunt pusillos Celtarum infantulos in suas undas
 coniectos, si polluta esset matris pudicitia, tanquam im
 puros rapidis mox uorticibus absorbere solitum: ædiò
 tos uero legitima foetura ueluti sinu complexos placidò
 do alueo sustinere: inq; trepidantes parentum manus, eos
 tanquam è balneo reddere, salute infantis maternæ pu
 dicitæ testimonium perhibente. Psyllorum quoq; genti
 in Lybia idem ferriè experimentum legitimus fuisse, qd
 Celtis in Gallia, discrimine licet diuerso. Mos. n. fuit illis
 genitos statim infantibus serpentibus oblicere: eoru inq;
 indicio experiri coniugum pudicitiam: si serpentes eos
 ipsos filios, sicut & parètes innoxii fugerent. Alium quoq;
 que morem superioris Lybiæ populis in dignoscendi
 liberis tradit Aristoteles, quem hic nunc animi causa refe
 rendum putauit. Dicit. n. qua ratione apud illos, quò mu
 lieres essent communes, certos tamen liberos parentes
 agnoscerent. Asserit namq; eos infantibus suos secundum
 diuersas similitudines, ut cuiq; similis quisque erat, inter
 se partiri solitos atq; alere pro suis. Sunt. n. mulieres in il
 lis regionibus ceu equæ, boues, canesq; in nostro cœ
 lo, quarum ea fere natura est, ut simillimos genitoribus
 foetus ædant. Sed & aquila experimētum de filiis facit. si
 ueri sint, an degeneres: quippe quæ pullos suos, quicūq;
 aduersos solis radios acie oculorum perferre possunt,
 nutrit, & educat pro suis: qui autem perferre nequeant, ut
 nothos eiicit, atq; contemnit. At qui modo nostris paren
 tibus nullum certius esse potest suæ prolis indicium, qd
 sit (iuxta uulgi sermonem) intra limen, laresq; nata.

Quam incerto patre sint qd q; degeneres esse so
 leant illegitime natu. Cap. XX VI.